

Dosarul nr. 3ra-556/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: V. Dodon)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Bostan. G. Dașchevici, V. Negru)

ÎNCHEIERE

09 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Ion Trocin,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de
Ion Trocin împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actului
administrativ,

împotriva deciziei din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost admis apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat, a fost casată hotărârea din 17 iulie
2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și a fost emisă o decizie nouă,

c o n s t a ț ă:

La data de 19 septembrie 2019 Ion Trocin a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul Ion Trocin a indicat că, la data de 09 septembrie
2019, prin ordinul Serviciului Fiscal de Stat nr. 50-s cu privire la aplicarea sancțiunii
disciplinare, activând în calitate de inspector principal al Direcției generale
administrare fiscală municipiul Chișinău (DGAG), i-a fost aplicată sancțiunea
disciplinară sub formă de „muștrare aspră”, conform art. 58 lit. c) din Legea nr. 158
din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, pentru
încălcarea prevederilor referitoare la obligații și conform art. 57 lit. j) din Legea
nominalizată, exprimate prin monitorizarea necorespunzătoare a postului fiscal
staționar, neexecutarea obligațiilor de serviciu privind efectuarea vizitelor fiscale,
neîntocmirea dosarelor administrative, neasigurarea transmiterii materialelor
neexecutate șefului direcției.

Reclamantul consideră ilegal ordinul menționat, specificând că conform
raportului întocmit de Viorel Pârlea, la data de 04 august 2019, în jurul orelor 14:15,
funcționarii Direcției securitate internă și anticorupție (DSIA) s-au deplasat la locul
unde își desfășoară activitatea postul fiscal staționar în municipiul Chișinău, strada
Miron Costin, nr. 21/1. Motivând că au efectuat cumpărătură de control, inspectorii au
constatat că funcționarul responsabil de monitorizarea postului fiscal nu se afla în
nemijlocita apropiere de ECC pentru observarea directă a aplicării echipamentului,
responsabil de monitorizare fiind Ion Trocin. Astfel, în argumentarea poziției sale
inspectorul DSIA, susține că a fost efectuată o achiziție de control, în urma căreia la
depistarea abaterilor, atât din partea persoanei juridice, cât și din partea angajatului

fiscal, urmau a fi întreprinse acțiuni de constatare și documentare. A specificat faptul că, cumpărătura de control presupune crearea artificială de către funcționarul fiscal a situației de procurare a bunurilor materiale, de efectuare a comenzii, de executare a lucrărilor sau de prestare a serviciilor fără scopul de a le achiziționa, consuma sau de a le comercializa. Cumpărătura de control, poate fi efectuată în monedă națională, sau în valută străină, din contul mijloacelor destinate pentru acest scop și prevăzute în bugetul Serviciului Fiscal de Stat. Specifică că modul de utilizare a mijloacelor destinate cumpărăturii de control se stabilește de către Ministerul Finanțelor. Astfel, contribuabilul, reprezentantul său în persoana vânzătorului, casierului sau altei persoane împuternicirile de a acționa în numele contribuabilului la realizarea bunurilor materiale, la primirea comenzii de executare a lucrărilor sau de prestare a serviciilor, care rezultă din situația sau din documente confirmative, este informat despre aplicarea cumpărăturii de control după efectuarea acesteia.

Drept probe ale comiterii încălcării în timpul efectuării cumpărăturii de control pot servi înregistrările audio, foto, video, precum și dispozitivele de înregistrare.

În concluzie, reclamantul a remarcat faptul că, la materialele dosarului administrativ, în temeiul căruia a fost aplicată sancțiunea disciplinară, lipsește informarea contribuabilului, precum și dovada de sancționare a acestuia pentru încălcările stabilite.

Reclamantul a atenționat, că în orice situație în urma efectuării acțiunilor de documentare, de către inspectorii DSIA a încălcării prevederilor Codului fiscal, aceștia urmau să întreprindă acțiuni de constatare a faptelor ilegale, sub întocmirea unui document oficial. Respectiv, reclamantul consideră, că inspectorii DSIA urmau cel puțin să apeleze inspectorul responsabil care se afla la postul fiscal, pentru a stabili cu certitudine lipsa acestuia.

A reiterat că în momentul efectuării presupusei cumpărături de control inspectorii DSIA nu l-au contactat telefonic, pentru a putea constata inclusiv absența sa de la fața locului.

A indicat, că din materialele dosarului nu se cunoaște cine a efectuat cumpărătura de control, în baza căreia dispoziții, lipsește inclusiv un document care ar reflecta intenția executării unui astfel de control. La fel, prezentarea probelor, administrarea și aprecierea lor se face în scopul stabilirii adevărului obiectiv și emiterea unei hotărâri legale și întemeiate, însă în cazul de față reclamantul consideră că lipsește legătura cauzală dintre probele prezentate de inspectorii DSIA și situația de fapt.

Astfel, menționează că inspectorii DSIA nu au demonstrat cert că pozele prezentate la dosarul administrativ, care au servit temei pentru sancționarea sa, se referă anume la persoana sa și lipsa de la postul fiscal, lipsind astfel legătura cauzală. Consideră, că nu a fost probat sub nici o formă faptul că inspectorii DSIA, anume la ora 14:15 s-au prezentat la fata locului și anume pe data de 04 august 2019.

La fel, nu a fost probat că anume la acea dată și la acea oră s-a efectuat cumpărătura de control, dar cel mai important nu s-a probat sub nici o formă lipsa inspectorului fiscal de la postul fiscal, fiind menționate în acest sens doar niște presupuneri scrise.

Un alt argument pe care îl invocă reclamantul se referă la faptul că, modalitatea de documentare a cumpărăturii de control lipsește. Prin urmare, nu se cunoaște cine a efectuat cumpărătura de control, rezultatele acesteia, iar în materialele dosarului lipsesc probe concludente și pertinente cu referire la existența unei astfel de proceduri. De asemenea, lipsește și informarea agentului economic despre faptul efectuării cumpărăturii de control.

Reclamantul a mai invocat lipsa unei sancțiuni aplicate agentului economic pentru abaterile de la legislația fiscală.

În raport cu cele menționate, reclamantul reiterează că în nota de serviciu din 07 august 2019, semnată de Tatiana Loghin, șefa DGAF municipiul Chișinău, se reflectă faptul că Ion Trocin, în calitate de inspector principal, la transferul la altă funcție, nu a reușit inventarierea a 28 agenți economici din 57 repartizați. Nu a executat vizitele fiscale la 8 agenți economici și nu a întocmit dosare administrative pe actele de control cameral. Concomitent, nu a asigurat transmiterea tuturor materialelor către șeful secției.

În acest sens, a menționat că transferul său de la o funcție la alta a avut loc la data de 01 iulie 2019. Respectiv, la data de 01 iulie 2019 a început activitatea de muncă la altă subdiviziune a Serviciului Fiscal de Stat. Având în vedere că la acea perioadă șefa secției Oxana Popescu se afla în concediu, iar materialele de lucru au fost transmise inspectorului Jamca Lilia, pentru păstrarea în cadrul direcției deservire fiscală (DDF) Râșcani, respectiv transmiterea de facto a dosarelor urma a fi efectuată odată cu finalizarea concediului Oxanei Popescu. Însă, din motive necunoscute, comisia de anchetă nu a stabilit faptul transmiterii de facto a materialelor către angajata Lilia Jamca. Din acest motiv, reclamantul consideră că comisia de anchetă nu a întreprins toate măsurile pentru stabilirea circumstanțelor obiective, dar s-a bazat pe anumite presupuneri subiective.

Cu referire la cele 28 inventarieri neexecutate, reclamantul a comunicat că termenul lor de executare a fost stabilit pentru a doua jumătate a lunii august. Respectiv, la ziua în care s-a întocmit nota, termenul pentru efectuarea inventarierii nu era expirat.

Reclamantul a indicat că nu a efectuat vizitele fiscale în perioada de activitate la DDF Râșcani datorită volumului imens de lucru, remarcând că din momentul transferului la o altă funcție, nu mai era nici obligat și nici în drept să execute inventarieri, vizite fiscale și/sau dosare administrative, dat fiind faptul că acțiunile se atribuiau altei subdiviziuni.

Respectiv, nu poate considera faptul transferului său la o altă subdiviziune ca încălcare a obligațiilor de serviciu, sau neexecutarea acestora în mod corespunzător.

Consideră că ancheta de serviciu prin care i s-a aplicat sancțiunea disciplinară poartă un caracter subiectiv. Similar reclamantul consideră că la acest aspect s-au încălcat prevederile punctului 38 alin. (4) al Regulamentului cu privire la comisia de anchetă.

Reclamantul menționează, că în momentul transferului toate actele au fost semnate de conducere, fapt ce certifică că la acel moment careva restanțe sau/și obiecții nu au existat.

Notează, că după expirarea unui termen care depășește o lună de zile de la transferul său la o altă subdiviziune, conducerea DDF Râșcani a întocmit o notă scrisă referitoare la anumite abateri.

Cere reclamantul Ion Trocin să fie anulat ordinul Serviciului Fiscal de Stat nr. 50-s din 09 septembrie 2019 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare .

Prin hotărârea din 17 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a anulat ordinul nr. 50-s din 09 septembrie 2019 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, prin care s-a aplicat lui Ion Trocin, inspector principal al Direcției control fiscal operativ nr. 3 în cadrul Direcției generale administrare fiscală municipiul Chișinău a Serviciului Fiscal de Stat, sancțiunea disciplinară muștrare aspră (f.d.123, 132-139).

La data de 13 august 2020 Serviciul Fiscal de Stat a depus apel împotriva hotărârii

din 17 iulie 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat casarea acesteia, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii depuse de Ion Trocin.

Prin decizia din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat, a fost casată hotărârea din 17 iulie 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani și a fost emisă o nouă decizie, prin care a fost respinsă acțiunea lui Ion Trocin împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ.

Instanța de apel a conchis că Serviciul Fiscal de Stat întemeiat a dispus aplicarea în privința lui Ion Trocin a sancțiunii disciplinare sub formă de „mustrare aspră” prevăzute de art. 58 lit. c) din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Or, s-a constatat că prin acțiunile sale, Ion Trocin a admis încălcarea prevederilor Ordinului SFS nr. 665 din 12 decembrie 2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind funcționarea posturilor fiscale, Ordinului SFS nr. 178 din 23 iunie 2017 cu privire la aprobarea Regulamentului intern al Serviciului Fiscal de Stat și prevederilor art. 57 lit.j) din Legea nr.158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, manifestată prin monitorizarea necorespunzătoare a postului fiscal staționar, instituit în temeiul ordinului Serviciului Fiscal de Stat nr. 628/1 din 01 august 2019, la contribuabilul SRL „Maxvival Prim”, neexecutarea obligațiilor de serviciu privind efectuarea vizitelor fiscale, neîntocmirea dosarelor administrative, neasigurarea transmiterii materialelor neexecutate șefului de direcție, pasibilă de sancțiune.

Cu referire la procedura aplicării sancțiunii disciplinare, Curtea de Apel Chișinău a constatat că aceasta a fost aplicată în mod legal, or, după constatarea abaterii, s-a dispus inițierea anchetei de serviciu, în cadrul căreia Ion Trocin a depus explicație, iar în baza materialelor anchetei de serviciu, în termenul prevăzut de lege, s-a dispus sancționarea acestuia cu „mustrare aspră”.

Instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiate concluziile instanței de fond, precum că Serviciul Fiscal de Stat nu a prezentat probe, or din materialele cauzei se constată contrariul, mai mult instanța de fond la pronunțarea hotărârii a pus la bază argumentele intimatului, care de fapt a depus declarații contradictorii în raport cu materialele cauzei.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a conchis că Serviciul Fiscal de Stat în mod legal a dispus sancționarea lui Ion Trocin prin ordinul contestat, iar careva temeiuri pentru a constata ilegalitatea acestuia nu au fost stabilite, or autoritatea a luat în considerare toate faptele relevante la aplicarea sancțiunii reclamantului și și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

La 03 martie 2021, prin intermediul poștei electronice, Ion Trocin a depus recurs împotriva deciziei din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului (f.d.223).

La data de 19 aprilie 2021 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului Serviciului Fiscal de Stat copia recursului depus de Ion Trocin (f.d. 228), însă acesta nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la recursul depus de Ion Trocin.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Ion Trocin, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de

Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Codul administrativ stipulează că în cererea de recurs se indică instanța la care a fost depusă; numele și prenumele sau denumirea reclamantului, domiciliul sau sediul acestuia; dacă reclamantul este o persoană juridică, se indică datele bancare și codul fiscal; numele și prenumele reprezentantului legal sau împuternicit și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de un reprezentant; denumirea pârâtului în calitate de autoritate publică și sediul acesteia; pretențiile reclamantului; circumstanțele de fapt și de drept pe care reclamantul își întemeiază pretenția; enumerarea tuturor probelor pe care reclamantul le deține și le poate prezenta; datele despre respectarea procedurii prealabile, dacă o astfel de procedură este prevăzută de lege.

Sub acest aspect, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că recursul depus împotriva hotărârii emise de Curtea de Apel Chișinău este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Respectiv, dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care sunt de natură să facă vizibile ilegalitatea deciziei contestate.

Recurentul Ion Trocin nu s-a conformat prevederilor legale și a formulat o simplă cerere de recurs, fără a evidenția memoriul ilegalității și netemeinicii hotărârii recurate, limitându-se doar la manifestarea dezacordului față de soluția pronunțată de instanța inferioară. Această circumstanță face imposibilă exercitarea controlului judiciar de către instanța investită cu soluționarea căii de atac.

Or, în recurs nu este suficientă simpla expunere a dezacordului cu soluția instanței judecătorești, ci este necesară motivarea cu indicarea temeiurilor de ilegalitate pe care se întemeiază calea de atac, precum și dezvoltarea lor. Condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implică determinarea greșelilor anume imputate instanței inferioare, cu expunerea argumentată a criticilor în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La acest capitol, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decelează că, însăși recurentul a indicat în recurs, că motivarea recursului va fi prezentată după ce va lua cunoștință cu decizia motivată a instanței de apel.

Prin prisma art. 223 din Codul administrativ rezultă că notificarea hotărârilor și a altor acte de dispoziție, prin care se stabilesc termene, are loc conform art. 96–114.

Conform art. 96, alin. (1) din Codul administrativ notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor.

În același timp art.33 din Codul administrativ prevede că comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.

Conform recipsei, anexate la materialele dosarului, la data de 01 aprilie 2021 Ion Trocin a primit copia deciziei din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 225).

Astfel, termenul de depunere a recursului motivat împotriva deciziei din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, notificată recurentului Ion Trocin la data de 01 aprilie 2021, a expirat la data de 01 mai 2021, zi de sâmbătă, însă luând în considerare regula calculării termenelor de procedură, ultima zi de depunere a motivării recursului a expirat la data 04 mai 2021 - zi de marți, în condițiile în care ziua de luni 03 mai 2021 a fost zi de sărbătoare.

Până la data examinării admisibilității recursului, Ion Trocin nu a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reamintește că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale.

La caz, decizia din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului Ion Trocin la data de 01 aprilie 2021, iar lipsa unor acțiuni concrete de a prezenta motivarea recursului în termenul stabilit de lege demonstrează că recurentul nu a depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a-și proteja drepturile (cauza Karakutsya versus Ucraina, 16 februarie 2017, parag. 60, 61).

Nerespectarea termenului de depunere a motivării recursului a fost admis în întregime de comportamentul recurentului.

Din aceste motive, recursul depus de către Ion Trocin împotriva deciziei din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, necesită a fi declarat inadmisibil, deoarece neîndeplinirea oricărui act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că în conformitate cu art. 24 alin. (1) Cod administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute lege, ori termenul de prezentare a recursului motivat este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Recurentul Ion Trocin trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, interesându-se de soarta și etapa procedurală la care se află prezentul litigiu, în care are calitatea de recurent, pentru a depune în termen motivarea recursului.

În acest sens este imperioasă jurisprudența CtEDO în care Înalta Curte a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Ponomaryov v. Ucraina, 3236, hotărârea din 03 aprilie 2008).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Ion Trocin.

În conformitate cu art. 193, art. 230, art. 245 alin. (2), art. 246 alin. (1) și (2) lit.

e) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul depus de Ion Trocin se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan